

**Komisja ds. Inwestycji, Gospodarki
Przestrzennej
oraz Rozwoju Gospodarczego
i Promocji Miasta
Rady Miasta Bielsk Podlaski**

W nawiązaniu do pytań Pana Andrzeja Leszczyńskiego, członka Komisji ds. Inwestycji, Gospodarki Przestrzennej oraz Rozwoju Gospodarczego i Promocji Miasta, zgłoszonych podczas posiedzenia w dniu 16 lutego 2015 roku poniżej przedstawiam stanowisko w odniesieniu do zgłoszonych kwestii:

I. Jaka jest skala zjawiska narkomanii w mieście Bielsk Podlaski?

Diagnoza zjawiska narkomanii na terenie miasta Bielsk Podlaski została przeprowadzona na potrzeby przygotowania Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2014-2016, a jej wyniki zawarto w Uchwale Nr XL/250/13 Rady Miasta Bielsk Podlaski z dnia 19 grudnia 2013 r. w sprawie uchwalenia Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii w Bielsku Podlaskim na lata 2014-2016. Opiera się ona na danych statystycznych z różnych instytucji z terenu miasta, które świadczą pomoc osobom eksperymentującym ze środkami psychoaktywnymi, jak również na badaniach ankietowych, jakie przeprowadzane są co 4 lata wśród mieszkańców miasta i uczniów bielskich szkół. Termin przeprowadzenia kolejnej diagnozy przypada na rok 2015, co ujęte jest jako działanie priorytetowe w sprawozdaniu z realizacji Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii za rok 2014.

Poniżej przedstawiam informację o wynikach badań przeprowadzonych przez Urząd Miasta Bielsk Podlaski w latach 2011-2014:

1) Badania przeprowadzone wśród młodzieży szkolnej:

Badanie monitorujące skalę problemu wśród młodzieży szkolnej oraz dorosłych mieszkańców miasta Bielsk Podlaski przeprowadzono we wrześniu 2011 roku. W trakcie badania zastosowano następujące sposoby zbierania danych:

- sondę uliczną przeprowadzoną wśród mieszkańców miasta, którzy ukończyli 18 lat (badanie zrealizowano metodą ankiet bezpośrednich);
- próby z populacji uczniów szkół miasta w trzech grupach wiekowych (uczniowie klas VI szkół podstawowych, uczniowie klas III gimnazjów, uczniowie klas II szkół ponadgimnazjalnych);
- analizy danych z instytucji mających swoją siedzibę w mieście, zajmujących się rozwiązywaniem problemów społecznych.

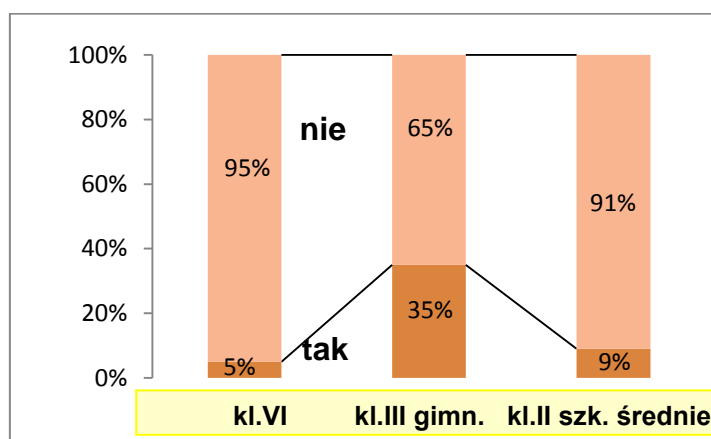
Pierwsze pytanie jakie zadano uczniom bielskich szkół brzmiało:

Ile osób z twojego środowiska zażywa narkotyki?	Szkoły podstawowe VI kl.	Gimnazjum III kl.	Szkoły średnie II kl.
większość	0 %	3 %	0 %
około połowy	0 %	1 %	0 %

mniejszość	2 %	16 %	7 %
pojedyncze przypadki	16 %	40 %	48 %
nikt	83 %	40 %	45 %

Z analizy uzyskanych odpowiedzi wynika, iż młodzież szkół Bielska Podlaskiego spostrzega problem zażywania narkotyków przez swoich rówieśników jako marginalny. Młodzi ludzie, jeśli już dostrzegają takie zjawisko, to głównie jako pojedyncze przypadki.

Kolejnym badanym obszarem był osobisty stosunek uczniów do narkotyków. Oto odpowiedzi na pytanie: „Czy kiedykolwiek miałeś kontakt z jakimiś środkami odurzającymi?”:

Bardzo istotną sprawą było pytanie o częstotliwość kontaktów z narkotykami.

Czy miałeś kontakt ze środkami odurzającymi?:	Szkoły podstawowe VI kl.	Gimnazjum III kl.	Szkoły ponadgimnazjalne II kl.
Kiedykolwiek	5 %	35 %	9 %
W ciągu ostatnich 12 miesięcy	0 %	29 %	4 %
W ciągu ostatnich 30 dni	0 %	22%	3 %

W badaniach sprawdzano też, jak wygląda dostępność środków odurzających w szkołach Bielska Podlaskiego. Zapytano czy uczniowie spotkali osobę, która rozprowadza narkotyki?:

a/ w szkole:

	Szkoły podstawowe VI kl.	Gimnazjum III kl.	Szkoły ponadgimnazjalne II kl.
	0%	9%	21%

b/ poza szkołą:

	Szkoły podstawowe VI kl.	Gimnazjum III kl.	Szkoły ponadgimnazjalne II kl.
	10%	36%	37%

Na pytanie: „Gdzie według Ciebie najłatwiej można kupić narkotyki?” młodzi ludzie podali, że:

	Kl. VI	KL. III gimnazjum	Kl. II szkół ponadgimnazjalnych
Nie znam takich miejsc	62 %	70 %	46 %
Ulica, park	8%	10%	3%
Szkoła	5%	3%	14%
Dyskoteka, pub	29%	10%	22%
Mieszkanie dealera	24%	16%	10%
Inne miejsca	8%	6%	4%

Z przeprowadzonych badań wynika, że młodzi ludzie mają przekonanie, iż w narkotyki można najprędzej zaopatrzyć się na dyskotecę, czy w pubie, ale kupno środka odurzającego w innych miejscach, też nie nastręcza trudności. 62% szóstoklasistów, siedmiu na dziesięciu gimnazjalistów i 46% uczniów szkół ponadgimnazjalnych nie zna takich miejsc. Są to odpowiedzi pozytywnie diagnostyczne – świadczą o tym, że ta część uczniów nie jest prawdopodobnie zainteresowana dostępem do substancji psychoaktywnych.

„Jakie środki są najczęściej zażywane przez uczniów?” Dla porównania podano wyniki badań ogólnopolskich ESPAD w grupie wiekowej 15-16-latków i młodzieży starszej.

Rodzaj środka	Szkoły podstawowe kl. VI	Gimnazjum kl. III		Szkoły ponadgimnazjalne kl. II	
		BIELSK PODLASKI	ESPAD-2011r. (ogólnopolskie)	BIELSK PODLASKI	ESPAD-2011r. (ogólnopolskie)
środki nasenne	0%	7%	15,5%	0%	16,8%
klej, rozpuszczalnik	3%	11%	8,7%	3%	5,6%
marihuana lub haszysz	0%	8%	24,3%	5%	37,3%
GHB	0%	0%	1,2%	1%	1,2%
amfetamina	0%	7%	4,6%	0%	8,3%
ekstazy	0%	0%	5%	0%	5,0%
heroina	0%	0%	1,3%	0%	1,2%

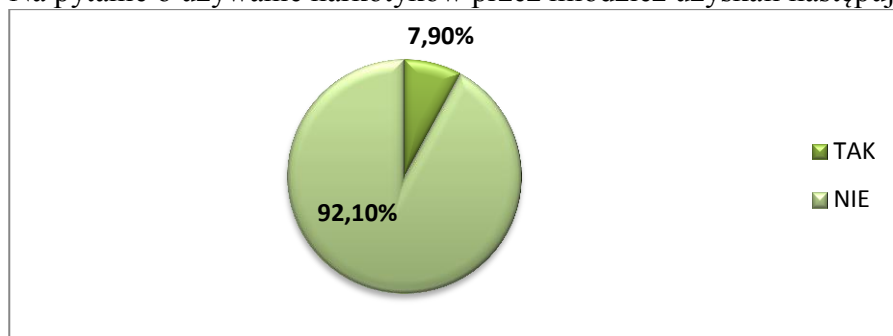
kokaina	0%	1%	3,3%	0%	3,9%
LSD lub inne halucynogeny	0%	0%	3,3%	0%	3,9%
grzyby halucynogenne	0%	0%	3,1%	0%	3,5%
polska heroina	0%	0%	2%	0%	2,0%
sterydy anaboliczne	0%	0%	2,4%	0%	3,2%
alkohol razem z tabletkami	0%	0%	2,7%	0%	7,5%
inne	2%	1%	-	0%	-

Badania monitorujące skalę problemu wśród młodzieży szkolnej z Bielska Podlaskiego przeprowadzono również w okresie **wrzesień - grudzień 2012 roku** w ramach realizacji programów profilaktycznych „Odmów nie bierz” (kl. II gimnazjum), „Potrafię być sobą” (kl. I gimnazjum), „Przeciw narkotykom - ku afirmacji życia” (kl. III gimnazjum). Przed zadaniem pytań wyjaśniono młodzieży, iż środki wziewne takie jak: kleje, rozpuszczalniki, farby oraz grzybki halucynogenne, sterydy, leki uspakajające i przeciwbólowe nieprzepisane przez lekarza oraz tzw. dopalacze należą do „*innych środków zmieniających nastrój*”. Poniżej prezentujemy wyniki przeprowadzonych badań. Po przeprowadzeniu ankiet wśród 659 uczniów klas I-III gimnazjum biorących udział w realizacji programów uzyskano następujący wynik:

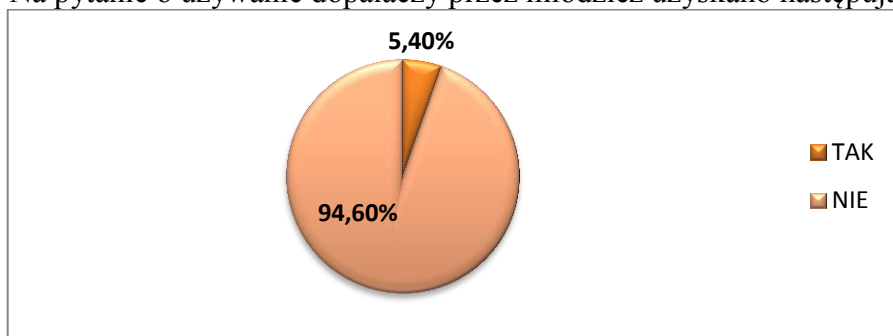
W grudniu 2013 roku przeprowadzono 19 spotkań informacyjno - edukacyjnych dla 392 uczniów bielskich gimnazjów. Realizatorami spotkań byli terapeuci uzależnień, pracownicy ETAP-u Ośrodka Profilaktyki i Terapii dla Młodzieży i Dorosłych w Białymstoku. W trakcie spotkań prowadzący zrealizowali badania monitorujące skalę problemu narkotykowego wśród bielskiej młodzieży szkolnej.

1. Na pytanie o używanie narkotyków przez młodzież uzyskali następujące odpowiedzi:

Wśród osób używających narkotyki 100 % ankietowanych przyznało się do palenia marihuany.

2. Na pytanie o używanie dopalaczy przez młodzież uzyskano następujące wyniki:

Porównując wyniki ankiet z lat 2012 i 2013 przeprowadzonych wśród młodzieży gimnazjalnej, należy stwierdzić, iż nie odnotowujemy wzrostu zachowań narkotykowych wśród tej grupy osób.

2) Przestępczość narkotykowa według danych Komendy Powiatowej Policji i Sądu Rejonowego w Bielsku Podlaskim

Rok	2011	2012	2013 (stan na koniec września)	2014
Ilość zatrzymanych sprawców	23 sprawców dorosłych 3 nieletnich 4 dealerów narkotyków	31 sprawców (w tym 4 nieletnich) 4 dealerów narkotyków	24 sprawców (w tym 7 nieletnich) 3 dealerów narkotyków,	30 sprawców (w tym 3 nieletnich)

W Wydziale Rodzinnym i Nieletnich Sądu Rejonowego w Bielsku Podlaskim w okresie od 1 stycznia 2011 roku do 30 września 2013 roku zarejestrowano 9 spraw, w których występowało zjawisko narkomanii na terenie miasta.

Dane dotyczące ilości osób osądzonych i skazanych z Ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii:

2011	2012	2013 (stan na koniec września)
27 osób	25 osób	17 osób

3) Pomoc społeczna osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych

Lata	Liczba osób objętych pomocą	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Kwota wydatków na świadczenia
2011	2	2	2	14081,72
2012	2	2	2	13976,54
2013 (stan na dzień 6.09.2013 r.)	2	2	2	10122,12
2014	2	2	2	9785,28

4) Zgłaszalność do leczenia z powodu zażywania narkotyków oraz zgłaszalność do innych instytucji świadczących pomoc w zakresie przeciwdziałania narkomanii

Do *Poradni Zdrowia Psychicznego w Bielsku Podlaskim* zgłaszają się pacjenci mający problem z zażywaniem narkotyków (2 osoby). W większym zakresie udzielane są jednak porady rodzinom osób z problemem narkotykowym.

Do *Poradni Terapii Uzależnienia od Alkoholu w Bielsku Podlaskim* zgłaszają się pacjenci mający problem z zażywaniem narkotyków. Poradnia nie ma jednak zakontraktowanych usług tego rodzaju z NFZ. Pracownicy poradni odnotowują coraz większą ilość osób (ok. 60 w latach 2011-2013) z ww. problemem oraz członków rodzin tych osób.

W latach 2012-2013 w *Punkcie konsultacyjnym ds. przeciwdziałania narkomanii* udzielono 92 konsultacji i porad osobom i rodzinom osób eksperymentujących z substancjami psychoaktywnymi, natomiast w roku 2014 – 36 konsultacji.

II. Ile jest osób objętych terapią jako osoby uzależnione od narkotyków?

Zgodnie z Ustawą z 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii zasadą jest, że leczenie osób uzależnionych od środków odurzających jest dobrowolne. W związku z tym oszacowanie liczby osób uzależnionych od narkotyków objętych terapią jest bardzo trudne. Na terenie miasta Bielsk Podlaski nie funkcjonuje poradnia zajmująca się terapią osób uzależnionych od narkotyków. Najbliższym takim ośrodkiem jest ETAP Ośrodek Profilaktyki i Terapii dla Młodzieży i Dorosłych w Białymstoku. W roku 2014 z pomocy ośrodka, w związku z eksperymentowaniem z substancjami psychoaktywnymi skorzystało 10 mieszkańców miasta. Należy zauważyć, iż problem narkotykowy w rodzinach nadal jest problemem wstydliwym, a osoby z terenu miasta mogą korzystać z pomocy różnych ośrodków, niekoniecznie znajdujących się w pobliżu miejsca zamieszkania.

III. Ile osób uzależnionych od narkotyków zostało skierowanych na terapię odwykową?

Kwestie dotyczące przymusowego leczenia osób uzależnionych od narkotyków zostały uregulowane w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii. Zgodnie z treścią art. 26 ustawy, leczenie osoby uzależnionej prowadzi zakład opieki zdrowotnej lub lekarz wykonujący praktykę lekarską, w tym w ramach grupowej praktyki lekarskiej.

Zasadą jest, iż podjęcie leczenia, rehabilitacji lub reintegracji osób uzależnionych jest dobrowolne, jeżeli przepisy ustawy nie stanowią inaczej. Zasada dobrowolności podjęcia leczenia na gruncie ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii jest ograniczana jedynie w dwóch przypadkach:

- osób niepełnoletnich (art. 30 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii);
- sprawców przestępstw, które pozostają w związku z używaniem środków odurzających lub psychotropowych (art. 71 ust. 1 i 2 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii).

Stosownie do treści art. 30 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, sąd rodzinny może skierować niepełnoletnią osobę uzależnioną na przymusowe leczenie i rehabilitację na wniosek przedstawiciela ustawowego, krewnych w linii prostej, rodzeństwa lub faktycznego opiekuna albo z urzędu. Czas przymusowego leczenia i rehabilitacji nie jest określany z góry, przy czym nie może on być dłuższy niż dwa lata. W przypadku osiągnięcia przez osobę uzależnioną pełnoletności przed ukończeniem leczenia i rehabilitacji, sąd rodzinny może je przedłużyć na czas niezbędny do osiągnięcia celu leczenia i rehabilitacji, jednakże łącznie nie dłużej niż do dwóch lat.

Postępowanie w sprawie skierowania niepełnoletniej osoby uzależnionej na przymusowe leczenie i rehabilitację toczy się według przepisów ustawy z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich. Należy podkreślić, iż wymieniona ustawa przewiduje w art. 12 odrębną podstawę orzekania o przymusowym leczeniu nieletniego, który nałogowo używa środków odurzających. W razie stwierdzenia u nieletniego upośledzenia umysłowego, choroby psychicznej lub innego zakłócenia czynności psychicznych bądź nałogowego używania alkoholu albo innych środków w celu wprowadzenia się w stan odurzenia, sąd rodzinny może orzec umieszczenie nieletniego w szpitalu psychiatrycznym lub innym odpowiednim zakładzie leczniczym. W sytuacji, w której zachodzi potrzeba zapewnienia nieletniemu jedynie opieki wychowawczej, sąd może orzec umieszczenie go w młodzieżowym ośrodku wychowawczym lub w młodzieżowym ośrodku socjoterapii, a w przypadku, gdy nieletni jest upośledzony umysłowo w stopniu głębokim i wymaga jedynie opieki – w domu pomocy społecznej.

Kolejny przykład w zakresie przymusowego leczenia osób uzależnionych dotyczy skazania za przestępstwo pozostające w związku z używaniem środka odurzającego lub substancji psychotropowej (np. posiadanie, uprawa, kradzież w aptece itd.) na karę pozbawienia wolności, której wykonanie warunkowo zawieszono. Wówczas sąd zobowiązuje skazanego do poddania się leczeniu lub rehabilitacji w zakładzie opieki zdrowotnej i oddaje go pod dozór wyznaczonej osoby, instytucji lub stowarzyszenia. Długość pobytu w zakładzie opieki zdrowotnej nie jest określana z góry, nie może być jednak dłuższy niż dwa lata.

Zdarzają się sytuacje, w których uzależnienie może doprowadzić do choroby psychicznej lub jej podejrzenia i wówczas przymusowe leczenie następuje w trybie ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego. Przewiduje ona możliwość przymusowego umieszczenia w szpitalu psychiatrycznym osoby, której zachowanie wykazuje objawy zaburzeń psychicznych i zagraża jej życiu (próby samobójcze), lub zdrowiu i życiu innych osób (np. stosuje przemoc wobec rodziców).

Uwzględniając powyższe informuję, iż Urząd Miasta Bielsk Podlaski nie prowadzi spraw związanych z kierowaniem na terapię odwykową osób uzależnionych od narkotyków, a zatem nie dysponuje danymi dotyczącymi ilości takich osób.

BURMISTRZ MIASTA

/-/ Jarosław Borowski